

عنوان مقاله:

تحلیل دوگانه ی «رفتار - کنش» و «بازخورد - بازتاب» در فلسفه ی روان شناسی اجتماعی با نگرش به حکمت متعالیه

محل انتشار:

دوفصلنامه علمی «نامه فرهنگ و ارتباطات»، دوره 4، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسنده:

سعید اشیری - مدیر بخش متن پژوهی در موسسه ی انقلاب اسلامی

خلاصه مقاله:

همواره شناخت کردارهای انسانی، موضوعی کلیدی در علوم انسانی و به ویژه در روان شناسی و روان شناسی اجتماعی، بوده است. در پارادایم های مختلف، کردارهای انسانی، معنا، علل و پیامدهای متفاوتی دارند که دوگانه ی رفتار - کنش از این زمره است. مسئله ی اصلی در این مقاله، بازتعریف جایگاه دوگانه ی رفتار - کنش (و به تبع آن، دوگانه ی بازخورد - بازتاب) است. این مسئله را باید در لایه ای فراتر از سطح نظریه های دانش روان شناسی و در سطح «فلسفه ی روان شناسی» نگریست و روش کلی پاسخ به آن نیز، توجه به رویکردهای مطالعات پارادایمی است. در فرآیند گردآوری از روش کتابخانه ای (و فن یادداشت نویسی) و در فرآیند تحلیلی نیز از روش تحلیل محتوای کیفی و با تمرکز بر روش تحلیل مضمونی بهره برداری شده است. فلسفه ی روان شناسی با رهیافت اسلامی را می توان با رویکرد پیشینی و دست کم از پنج منظر طرح و بسط کرد. سه زمینه ی «اختیار، آگاهی و نقش آنها بر کردارهای انسانی»، «مفهوم روان و رابطه ی تن و روان در انسان» و «نقش نگرش و انگیزش انسان در جهان اجتماعی» زمینه ی مفهومی پاسخ به پرسش های این مقاله را فراهم خواهند آورد. در فلسفه ی روان شناسی متعالیه، در برابر دوگانه ی رفتار - کنش، همواره «انسان با کردار مختارانه» اصیل است. همچنین در برابر دوگانه ی بازخورد - بازتاب، نمود شئون روان شناختی انسان، بر خلاف بازخورد (در پارادایم اثباتی) و بازتاب (در پارادایم تفسیری)، نمایانگر انسانی مختار در همه ی شئون (یعنی بینش ها، منش ها، کشش ها و کردارها) و در تعامل و همراستا با جهان اجتماعی است.

کلمات کلیدی:

رفتار، کنش، بازخورد، بازتاب، حکمت متعالیه، فلسفه ی روان شناسی اجتماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1562934>

